

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ¹

Παναγιώτης Τσουκαρέλλης²

Είναι γνωστό ότι οι εθνικές πολιτικές για την προστασία των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κι επίσης είναι γενικά αποδεκτό ότι στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες μία ομάδα υψηλού κινδύνου είναι οι ηλικιωμένοι, μαζί με τους ανέργους και τις γυναίκες.

Παρά το γεγονός ότι Διεθνείς Οργανισμοί (Ο.Η.Ε) από το 1948 (Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, άρθρα 3, 22, 25, 27)³ αναφέρονται στο δικαίωμα του ατόμου στην κοινωνική προστασία και στο χρέος της πολιτείας να εξασφαλίζει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, σήμερα δεν είναι καθόλου βέβαιο κατά πόσο στις χώρες, ιδιαίτερα του Νότου της Ευρώπης, αυτά αποτελούν δομικά στοιχεία των κρατών και των κοινωνικών πολιτικών τους. Αλλά ακόμα κι όπου υπάρχουν είναι εντυπωσιακό πόσο δύσκολα κατακτήθηκαν και πόσο εύκολα και γρήγορα αποδομούνται. Η διαγενεακή αλληλεγγύη έχει κλονιστεί, τα κοινωνικά δικαιώματα συρρικνώνονται, το κράτος πρόνοιας βρίσκεται σε κρίση εντονότερη από κάθε άλλη φορά. Όλα αυτά σε αναντιστοιχία με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (1966, τέθηκε σε ισχύ το 1976, άρθρα 9, 11, 12)⁴ που «εγγυάται» σε όλους το δικαίωμα στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, (κοινωνική ασφάλιση, δικαίωμα σε αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για το άτομο και την οικογένειά του, επάρκεια τροφής, ένδυσης και στέγης), που σημαίνει ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει συνεχώς να επιδιώκουν την ενίσχυση των κοινωνικών αγαθών για τους πολίτες και ιδιαίτερα προς τις ασθενέστερες ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι.

1. Το κείμενο αυτό παρουσιάστηκε στο Συνέδριο του ΣΚΛΕ *Κοινωνικό Κράτος: Κοινωνική Εργασία στο Περιφερειακό και Τοπικό Δίκτυο Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας*, στις 27-29 Μαΐου 2010, στην Αθήνα.
2. Κοινωνικός Λειτουργός, MSc, Υπ. Διδάκτωρ Παν/μίου Αιγαίου
3. Γενική Συνέλευση Ο.Η.Ε, 10 Δεκεμβρίου 1948, *Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*.
4. Γενική Συνέλευση Ο.Η.Ε, *Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα* (1966), τέθηκε σε ισχύ 3 Ιαν. 1976.

Από την πλευρά του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης (1961, άρθρα 11,12,13,14)⁵ αποσαφηνίζει έμμεσα τα δικαιώματα που ισχύουν για τις περιπτώσεις πολλών ηλικιωμένων ατόμων και αφορούν την κοινωνική ασφάλιση και την ιατρική περίθαλψη. Τα ευρωπαϊκά κράτη υποχρεούνται βάσει του εν λόγω Χάρτη να μειώνουν τις πηγές ή τις αιτίες που οδηγούν σε ασθένειες και να προλαμβάνουν την εξάπλωση των νόσων. Δεσμεύονται να αναπτύξουν ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και ιατρικής φροντίδας για εκείνους που αδυνατούν να έχουν μέσα και πόρους.

Το 1998 με το πρόσθετο πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη επισημαίνεται ότι «*κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι αποφασισμένα να λάβουν νέα ειδικά μέτρα για να βελτιώσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των κοινωνικών δικαιωμάτων που εγγυάται ο Χάρτης*».⁶

Μετά από μακρά και πολύπλοκη διαδικασία και διαβουλεύσεις, το 2000 στη Νίκαια αναδείχθηκε ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.⁷ Πρόκειται για ένα συνεκτικό κείμενο που στηρίχθηκε πάνω σε παλαιότερα κείμενα που θεωρητικά διασφάλιζαν τα θεμελιώδη δικαιώματα. Τα άρθρα 25, 34, 35 αναφέρονται στην προστασία των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων στους οποίους αναγνωρίζεται το δικαίωμα να ζουν με ένα ανεξάρτητο και σεβαστό τρόπο και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή των κρατών μελών. Τονίζεται η διασφάλιση της κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και η πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, στέγαση, προληπτική υγειονομική και ιατρική περίθαλψη, με στόχο να εφαρμοστούν από τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο της προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Ωστόσο, όλα τα παραπάνω αποτελούν κείμενα που προτείνουν, συστήνουν και ορίζουν τις κατευθυντήριες γραμμές και τους άξονες που πρέπει να διασφαλίσουν τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών και εν προκειμένω των ηλικιωμένων. Η θεωρητική τοποθέτηση δεν συνάδει απαραίτητα και με την πρακτική πολιτική για την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων. Και ως χώρα, είναι πασιφανές, ότι αν και ανήκουμε στο μεσογειακό μοντέλο κράτους πρόνοιας, τείνουμε να προσεγγίσουμε το φιλελεύθερο με τη μικρότερη δυνατή αποεμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών.

Αυτό σε συνάρτηση με τα ευρήματα του ευρωβαρόμετρου για την Ευρώπη και τη χώρα μας, μας κάνει να ανησυχούμε ιδιαίτερα. Τι μας λέει λοιπόν η ευρωπαϊκή δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο του 2009;

5. Συμβούλιο της Ευρώπης, Τορίνο, 18 Οκτωβρίου 1961, *Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης*, (έναρξη ισχύος 26 Φεβρουαρίου 1965), κυρώθηκε από τη χώρα μας με το Ν. 1426 της 20/21 Μαρτίου 1984: (ΦΕΚ 32, τ. Α').

6. Πρόσθετο πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (9-11-1995) που προβλέπει μηχανισμό συλλογικών αναφορών σελ. 1, άρθρο 1. Έναρξη ισχύος: 1.7.1998.

7. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, 7-12-2000, *Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

- α) Οι Ευρωπαίοι πιστεύουν ότι οι πλέον επικίνδυνες ομάδες για να βρεθούν στα όρια της φτώχειας είναι οι άνεργοι με 56% των απόψεων και ακολουθούν οι ηλικιωμένοι με 41%.
- β) Περίπου 80 εκατομμύρια άτομα, το 16% του πληθυσμού της Ε.Ε, ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και συναντούν σοβαρά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, στη στέγαση, καθώς και στις κοινωνικές και χρηματοδοτικές υπηρεσίες.
- γ) Το 89% των Ευρωπαίων υποστηρίζει ότι πρέπει να ληφθούν επείγοντως μέτρα από τις εθνικές κυβερνήσεις, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η φτώχεια και το 53% θεωρεί ότι οι εθνικές κυβερνήσεις είναι πρωτίστως υπεύθυνες για την καταπολέμησή της.
- δ) Το 84% των Ελλήνων, έναντι 73% των ευρωπαίων, θεωρεί ότι η φτώχεια είναι διαδεδομένο πρόβλημα στη χώρα τους.
- ε) Το 35% των Ελλήνων δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες (ας σκεφθούμε αν γινόταν η μέτρηση σήμερα ποια θα ήταν τα ποσοστά) έναντι 12% που είναι ο μέσος όρος των ευρωπαίων. Το 20% των Ελλήνων πολιτών ζει κάτω από το όριο της φτώχειας έναντι του 16% του πληθυσμού της Ε.Ε.⁸

Έχουμε λοιπόν δύο οπτικές του θέματος: από τη μία Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί θεσμοί προβάλλουν τα ανθρώπινα και κοινωνικά δικαιώματα κάτω από την «ομπρέλα» των «διασφαλισμένων» θεμελιωδών δικαιωμάτων και από την άλλη ο φόβος του αδιέξοδου στο όνομα της οικονομικής κρίσης, της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και της προστασίας των γενεών οδηγούν σε αποφάσεις για αυστηρά μέτρα, που συρρικνώνουν τα κοινωνικά δικαιώματα, το κράτος πρόνοιας, την αξιοπρεπή διαβίωση, την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φροντίδας.

Σχετικά με τη δημογραφική γήρανση και την αποδόμηση του ασφαλιστικού, ο Καθηγητής Νομικής του ΑΠΘ Στεργίου Άγγελος αναφέρει: «η προοπτική της γήρανσης του πληθυσμού εξελίσσεται σε μία από τις μεγαλύτερες σύγχρονες φάρσες. Χρησιμοποιείται σαν προπέτασμα καπνού πίσω από το οποίο κρύβεται μια προσπάθεια αποδόμησης των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Δηλώνοντας ότι το σύστημα αδικεί τους νέους και χαρίζει στους ηλικιωμένους, βάλλεται η νομιμότητα των δικαιωμάτων των τελευταίων σε παροχές. Το ενδεχόμενο μίας σοβαρής κρίσης οδηγεί στην υιοθέτηση αυστηρότερων συστημάτων συνταξιοδότησης, αύξηση ορίου και μείωση συντάξεων και γενικά στη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους. Με διαφορετικά λόγια, όσοι επιθυμούν τη μείωση του ρόλου του κράτους, δράπνεται της ευκαιρίας, που τους προσφέρει το δημογραφικό πρόβλημα, να επιβάλλουν πολιτικές νεοφιλελεύθερης έμπνευσης».⁹

8 <http://www.antinews.gr/?p=20456>, 17 Μαΐου 2010.

9. Στεργίου Α., 3/5/2007, *Ελευθεροτυπία*, Δημογραφική γήρανση και το ασφαλιστικό.

Ο John Monks, Γενικός Γραμματέας της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συνδικάτων (ETUC, European Trade Union Confederation), σε συνέντευξή του στο περιοδικό *EuroActiv* το Μάρτιο του 2004 προτείνει «αντί να αποδυναμώσουν το κράτος πρόνοιας, ο διάλογος για την ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να επικεντρωθεί στην ενεργοποίηση της φαντασίας, στην εκπαίδευση και στην αύξηση των δαπανών για την έρευνα και την ανάπτυξη μέσα στην Ευρώπη».¹⁰ Και προς αυτή την κατεύθυνση, θα είναι μία καλή ευκαιρία για να πραγματοποιηθούν προγράμματα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους «καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» όπως έχει οριστεί το 2010 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο Στρατηγικό έγγραφο-πλάνο αναφέρεται χαρακτηριστικά: «...το ευρωπαϊκό έτος θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την κατάσταση των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ομάδες ατόμων σε επισφαλή κατάσταση και θα συμβάλει στην προώθηση της ουσιαστικής πρόσβασής τους στα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά δικαιώματα καθώς επίσης σε επαρκείς πόρους και ποιοτικές υπηρεσίες. Το ευρωπαϊκό έτος θα συμβάλει επίσης στην καταπολέμηση των στερεοτύπων και του στιγματισμού».¹¹ Τα κράτη μέλη, σε μία περίοδο γενικευμένης –αλλού περισσότερο κι αλλού λιγότερο– ευρωπαϊκής κρίσης, είναι σημαντικό να αξιοποιήσουν τις παραπάνω εξαγγελίες, (εφόσον βέβαια ακολουθούνται και από ευκαιρίες για εφαρμογή) ώστε να πραγματοποιηθούν εθνικά προγράμματα που προωθούν τα δικαιώματα και δημιουργούν συνθήκες για πρόσβαση σε επαρκείς πόρους και ποιοτικές υπηρεσίες.

Στη χώρα μας ένας στους τέσσερις ηλικιωμένους απειλείται με φτώχεια. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία πραγματοποίησε δειγματοληπτική έρευνα εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών το 2008 (για το 2007). Τα ευρήματα εκτιμούν ότι τα επαπειλούμενα νοικοκυριά υπολογίζονται σε 832.975 και τα μέλη τους σε 2.186.869. Η κατάσταση αναμένεται να επιδεινωθεί δραματικά εάν περικοπούν τα κοινωνικά επιδόματα και οι συντάξεις που ως ένα βαθμό καταπολεμούν (3,3% τα επιδόματα και 18,3% οι συντάξεις) την ένδεια στη χώρα. Στην ευαίσθητη κοινωνική ομάδα των ηλικιωμένων (65 και άνω), η οποία αριθμεί στη χώρα μας 2.500.000 άτομα η φτώχεια θα φτάσει το 22%.¹²

Στις 17 Μαΐου 2010 διαβάσαμε στα «ΝΕΑ»: «Τους πετούν στο δρόμο σα να ήταν

10. <http://www.euractiv.com/en/future-eu/european-competitiveness-angst-exaggerated-etuc-spring-summit/article-115757>, (*European 'competitiveness angst' is exaggerated, ETUC says to Spring Summit*), 17 Μαΐου 2010.

11. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, 2010, Στρατηγικό έγγραφο-πλάνο*, παράγραφος 1, «Σχεδιασμός των επιτόπιων δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του ευρωπαϊκού έτους», άρθρο 2, Στόχοι και κατευθυντήριες γραμμές, παρ.(α).

12. http://www.lifelinehellas.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=149:1-4--&catid=7:-2&Itemid=23, 17 Μαΐου 2010

σκουπίδια». «Άγνωστοι έχουν εγκαταλείψει 15 ηλικιωμένους μέσα σε δύο χρόνια».¹³ Η σκληρή πραγματικότητα για κάποιους ηλικιωμένους ίσως γίνεται και σημειολογική αναφορά για να αναστοχαστούμε την πορεία της κοινωνικής πολιτικής και τη συμβολή μας, ιδιαίτερα σε σχέση με τα μοναχικά ηλικιωμένα άτομα. Η παραμέληση και η κακοποίηση στην τρίτη και τέταρτη ηλικία αποτελούν μία σκληρή πραγματικότητα. Η φτώχεια, ο υποσιτισμός, οι ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής, η αδυναμία κάλυψης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης τους είναι γνωστά στους επαγγελματίες που υπηρετούν το χώρο των ηλικιωμένων. Η συρρίκνωση του προγράμματος «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ», η εμπορευματοποίηση της ιδρυματικής περίθαλψης και παροχής υπηρεσιών φροντίδας, η στασιμότητα σε στερεότυπες πρακτικές των ΚΑ-ΠΗ αποτελούν τροχοπέδη στη διάθεση των εργαζομένων. Η ενίσχυση των θεσμών αυτών, η αύξηση των μέσων και των παροχών, η καταγραφή και αξιοποίηση των προτάσεων των εργαζομένων στους χώρους, θα δώσουν νέα ώθηση και αύξηση του ποιοτικού και ποσοτικού έργου, δημιουργώντας υψηλότερες συνθήκες ασφάλειας και αποτελεσματικότητας για τους ηλικιωμένους.

Η ορθή και εύστοχη κοινωνική πολιτική ενισχύει τις ευάλωτες ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι και δημιουργεί ενεργούς πολίτες. «Ως έννοια συνδέεται με την ιδέα ότι όχι μόνο δεν υφίσταται αρνητική συσχέτιση μεταξύ υψηλού επιπέδου κοινωνικής πολιτικής και οικονομικής μεγέθυνσης, αλλά τουναντίον το κόστος ευκαιρίας μη λήψης μέτρων κοινωνικής πολιτικής καθίσταται ιδιαίτερος υψηλό και επιβαρυντικό για τις επιδόσεις της οικονομίας, επαναπροσδιορίζοντας ταυτοχρόνως την έννοια της κοινωνικής ανάπτυξης».¹⁴

Συμπερασματικά, για να διαφυλαχθούν τα δικαιώματα των ηλικιωμένων τόσο στο ευρωπαϊκό όσο και στο εθνικό πεδίο δράσης, οφείλουμε να κινηθούμε προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους, διότι είναι αναγκαίοτερο σε περιόδους κρίσης, να κρατήσουμε τον κοινωνικό ιστό σε μία ισορροπία συμβάλλοντας στην άμβλυνση των έντονων δυσκολιών των ηλικιωμένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αλιπράντης Ν.,(2008). *Τα Κοινωνικά Δικαιώματα σε Υπερεθνικό Επίπεδο ανά τον Κόσμο*, Αθήνα, Παπαζήση.
- Βλάχος Γ.Κ.,(1979). *Κοινωνιολογία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*, Β' εκδ. Αθήνα.
- Εμκε-Πουλοπούλου Η., (1999). *Έλληνες Ηλικιωμένοι Πολίτες*, Έκδ. 1999.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού*

13. Άρθρο στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», Δευτέρα 17 Μαΐου 2010, «Τους πετούν στον δρόμο σαν να ήταν σκουπίδια...»

14. Κούγιας Γ. Κωνσταντίνος, Μάιος 2008, *Παγκοσμιοποίηση και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Πρότυπο: Τάσεις προς μια νέα ευρωπαϊκή κοινωνική ταυτότητα. Το παράδειγμα της ευελισφάλειας*, σελ. 2, ανακοίνωση στο Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας.

αποκλεισμού 2010— Στρατηγικό έγγραφο-πλαίσιο, παράγραφος 1, «Σχεδιασμός των επιτόπιων δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές του ευρωπαϊκού έτους», άρθρο 2, παρ.(α). Στόχοι και κατευθυντήριες γραμμές.

Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», Δευτέρα 17 Μαΐου 2010, άρθρο «Τους πετούν στον δρόμο σαν να ήταν σκουπίδια...».

Κοντιάδης Ξ., (1997). *Κράτος Πρόνοιας και Κοινωνικά Δικαιώματα*, Αθήνα-Κομοτηνή.

Μάνεσης Δ., (1995). Η προβληματική της προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων στον ευρωπαϊκό χώρο, στο: *Όψεις της Προστασίας των Ατομικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων*. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου, Αθήνα.

Ο.Η.Ε, Γενική Συνέλευση (10 Δεκεμβρίου 1948), *Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*.

Ο.Η.Ε, Γενική Συνέλευση(1966). *Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα*, τέθηκε σε ισχύ 3 Ιαν. 1976.

Στεργίου Α., (3-5-2007), Δημογραφική γήρανση και το ασφαλιστικό, εφημερίδα *Ελευθεροτυπία*. Συμβούλιο της Ευρώπης, (18 Οκτωβρίου 1961). *Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης*, (έναρξη ισχύος 26 Φεβρουαρίου 1965), Τορίνο. Κυρώθηκε με το Ν. 1426 της 20/21 Μαρτίου 1984: (ΦΕΚ 32, τ. Α')

Συμβούλιο της Ευρώπης, (9-11-1995) *Πρόσθετο πρωτόκολλο στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη*, έναρξη ισχύος: 1.7.1998

Συμβούλιο της Ευρώπης, (7-12-2000), *Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Νίκαια.

Ξενόγλωσσον

Becker G. (1968). *Kinder und Lehrer im Schalraum, Die raumliche Ordnung im Schalraum*, Essen.

Council of Europe, (1989). *Digest of Case Law of the European Social Charter*, Strasbourg.

King D., (1987). The state and the social structures of welfare in advanced industrial democracies, *Theory and Society*, 16 (6), pp. 841-868.

Williams F.,(1989). *Social Policy. A Critical Introduction*, Polity Press.

<http://www.euractiv.com/en/future-eu/european-competitiveness-angst-exaggerated-etuc-spring-summit/article-115757>, (*European 'competitiveness angst' is exaggerated, ETUC says to Spring Summit*), 17 Μαΐου 2010.

<http://www.antinews.gr/?p=20456>, 17 Μαΐου 2010.